

DIRVA

Nr. 22

Vasario-February 22, 1960

Cleveland, Ohio

Taip Sniečkus vejasi Ameriką

Du trečdaliai pieno vis dar primelžiama iš privačiai laikomų karvių...

Vasario 9 d., Vilniuje, LKP CK plenumo posėdyje, A. Sniečkus tvirtino, kad "Partijos Centro Komiteto numatytų ir įgyvendintų priemonių dėka, Tarybų Sąjunga jau pralenkė J.A.V. pagal bendrą kviečių, pieno, cukrinių runkelių ir vilnos gamybą, o sviesto vidutiniškai vienam gyventojui mes jau pagaminame daugiau, negu Amerika".

Ką tas suktas posakis reikštų, išvertus jį į paprastą žmonių kalbą, sunku išaiškinti, nes vietoj pasakę aiškiai, kiek ko pagaminta, partijos dignitoriai kalba sąvokomis, apie kurias jie tik patys težino, kada kokią joms reikšmę jie skiria. Ir šiuo atveju Sniečkus neaiškina, ką jis turi galvoje, kalbėdamas apie "bendrą kviečių, pieno, c. runkelių ir vilnos gamybą", nemini ir kas tie "mes", kurie sviesto daugiau negu Amerikoje pagamina, t.y., nesako, ar tokio pasikėmimo jau pasiekė visi Sovietijos sviesto gamintojai, ar tik Lietuvos.

Šiek tiek, bet ir tai tik palyginamųjų skaičių Sniečkus paminėjo apie pieno ir mėsos gamybą Lietuvoje. O pienas ir mėsa kaip tik yra tos sritys, kuriose Chruščiovas ragina pavyti ir pralenkti Ameriką. Štai tie Sniečkaus duomenys apie sviesto ir mėsos gamybą Lietuvoje 1959-tais metais, pasakytą Lietuvos teritorijoje veikiančioms kompartijos vadams. Iš jo pasakytų palyginamųjų skaičių yra galimybės apskaičiuoti ir tai, ko jis tiesiogiai nepasakė.

MELŽIAMŲ KARVIŲ skaičius kolchozuose ir sovchozuose per 1959-tus metus padidėjęs 32 tūkstančiais arba 14%, lyginant su 1958 metais.

Reiškia, 1958 metais melžiamų karvių "socialistiniame" žemės ūkio sektoriuje, pagal Sniečkaus duomenis, buvo apie 228 tūkstančius, o 1959 metų gale buvo (tad ir dabar tebėra) apie 260 tūkstančių.

VIDUTINIS PIENINGUMAS (tame pačiame "socialistiniame" sektoriuje) 1959 metais buvęs 2122 kilogramai pieno iš karvės per metus (1958 metais buvęs 203-mis kilogramais mažesnis).

Reiškia, visuose Lietuvoje esančiuose kolchozuose ir sovchozuose, jei tikėti tais Sniečkaus pareikštais skaičiais, turėjo būti gauta apie 552 tūkstančiai tonų pieno.

Sniečkus nepasakė, kad tikrai tiek pieno gauta iš sukollektyvinotos žemės, bet jis pasakė, kad iš kiekvieno šimto kolektyviškai naudojamos žemės hektarų esą 1959 metais gauta po 156 centnerius (kitai sakant, po 156 kilogramus iš hektaro), nes centneris oficialioje sovietinėje statistikoje yra 100 kg.)

1956 metų sovietinė statistika

teigė, kad Lietuvoje kolektyviškai naudojamos žemės (ariamos, pievų ir ganyklų) esą 3,700,000 ha. Tai gavus iš ha. po 156 kg., iš viso turėtų būti per 577 tūkstančius tonų. O pagal pirmą iš paties Sniečkaus duomenų apskaičiuotą karvių skaičių ir jų vidutinį pieningumą išeina, kad pieno buvo tik 552 tūkstančiai tonų. Tad, Sniečkaus skaičiuotojai bus praleidę arba 12,000 karvių arba 170,000 hektarų. Greičiausia bus sumažėjęs naudojamos žemės hektarų skaičius. Jis galėjo sumažėti dėl įvairių priežasčių tikrovėje, arba statistikos duomenų tiekėjai hektarų skaičių tyčia galėjo mažinti, kad išėtų geresnis "rodiklis" (t.y., pieno centnerių kiekis iš 100 ha; jeigu priskaičiuotum tą 170,000 ha, tai pieno gamybos rodiklio padidėjimas 1959 metais būtų tik 14%, o ne 26%, kaip dabar su pasitenkinimu pabrėžiama).

Sniečkus, tačiau, nepasitenkino nurodymų, palyginti, neįspūdingų duomenų apie pieno gamybą. 552 tūkstančiai tonų pieno yra tik apie 200 litrų pieno per metus kiekvienam gyventojui. Tai nebūtų panašu į Amerikos pasivijimą. Todėl jisai nurodė, ir kiek pieno 1959 metais pagaminta visame Lietuvos žemės ūkyje. Būtent: po 420 centnerių iš kiekvieno 100 ha naudojamos žemės, kitaip sakant, po 420 kg. iš ha.

VISAS ŪKIS reiškia: kolchozai ir privačiai naudojamieji sklypeliai. Tų privačiai naudojamųjų sklypelių Lietuvoje iš viso yra per 300,000, o jų dydis dažniausia yra 0,6 ha (yra ir mažesnių: 0,25 arba 0,15 ha). Tų sklypelių plotas, anot oficialių sovietinės statistikos duomenų, Lietuvoje siekia 200,000 ha, taigi 18 kartų mažesnis, negu sukollektyvinotos žemės plotas. O vis dėlto tas mažas plotas pieno gamybos vidurkį pakelia nuo 156 iki 420 kg. iš ha!

Pagal Sniečkaus duotą skaičių, imdami pagrindai jo, matyt, turimą galvoje kolektyvinės naudojamos žemės kiekį 3,530,000 ha ir privačios 200,000 ha, atrandame, kad iš viso 1959 metais pieno Lietuvoje turėjo būti primelžta 1567 tūkstančiai tonų. Jei iš "socialistinio" ūkio pieno gauta tik 552 tūkstančiai tonų, tai reiškia, kad kiti 1015 tūkstančių tonų buvo primelžta iš privačiuose sklypeliuose išlaikomų karvių.

Tad, pagal paties Sniečkaus duomenis, aiškėja, kad vis dar apie du trečdaliai Lietuvoje primelžiamo pieno gaunami iš privačiai laikomų karvių. Tų privačių karvių Lietuvoje ir laikoma daugiau, negu "visuomeninių" (taip vadinamos kolchozų-sov-

chozų karvės), privačių yra maždaug tarp 300 ir 340 tūkstančių, ir jos žymiai daugiau duoda pieno, negu kolchozinės (apie 3000 - 3350 kg. per metus, o ne 2122).

VALDŽIA pieno Lietuvoje 1959 metais supirko gerokai daugiau, negu jo buvo pagaminta kolchozuose su sovchozais, Sniečkus nesakė, kiek, bet sakė vis "aplinkui", būtent: "valstybei parduota 93-mis tūkstančiais tonų arba 17% daugiau, negu 1958 metais". Bet čia jau nesunku apskaičiuoti, kad 1958 metais buvo supirka 547 tūkstančiai tonų, o 1959 - 640 tūkstančių tonų, t.y., apie du penktadalius viso primelžto pieno. Valdžia supirkinėja nustatytomis kainomis, žemesnėmis, kaip rinkoje.

MĖSOS GAMYBOJE padėtis visai panaši. Jei tikėti Sniečkaus duomenimis, visą žemės ūkį Lietuvoje 1959 metais pagamino mėsos vidutiniškai po 76 centnerius (gyvo svorio) iš kiekvieno 100 ha. Tai būtų iš viso apie 286 tūkstančiai tonų mėsinų gyvulių.

Bet "socialistiniame" sektoriuje mėsinų gyvulių auginimas nebuvo toks sėkmingas, kaip visame ūkyje. Čia 100 ha vidurkis tik 31,5 centnerio. Taigi kolchozai su sovchozais teišaugino tik 112 tonų mėsinų gyvulių, arba mažiau, kaip du penktadalius visos gamybos, nors jie ir valdo žemės apie 18 kartų daugiau, negu jų "kumečiai".

Iš to aiškėja, kad Amerikos vijimasis pieno ir mėsos gamybos srityje, kiek jis sekasi, tai sekasi ne "partijos centro komiteto numatytų priemonių" dėka, o tik dėka tų privatinų ūkininkavimo metodų, kiek jų dar yra likę individualiai dirbamuose sklypeliuose.

1960 METAIS Sniečkus pažadėjo sukollektyvinotos žemės mėsos gamybą pakelti net pusantro karto, o pieno gamybą 26-ais procentais. Tai reiškia, kad iš kolchozų ir sovchozų šimet reikia laukti apie 168 tūkstančių tonų mėsos ir apie 695 tūkstančių tonų pieno.

Iš viso ūkio Sniečkus skaičiuoja gausiąs apie 321 tūkstantį tonų mėsinų gyvulių (gyvo svorio) ir apie 1580 tūkstančių tonų pieno (šiam apskaičiavimui imamas pagrindas naudojamos žemės plotas 3,750,000 ha).

Tai rodo, kad Sniečkus skaičiuotojų optimizmas yra nukreiptas į kolektyvinį ūkį, ir iš jo laukiama smarkaus gamybos padidėjimo, kai tuo tarpu individualiai dirbamuose sklypuose numatomas gamybos sumažėjimas. Lieka spėti, kaip to bus siekiama. Individualiųjų sklypininkų gamybos sumažinimo planą įvykdyti labai lengva. Pakanka sklypininkus griežčiau spausti, kad daugiau laiko dirbtų kolchozuose, galima neduoti jiems įsigyti pašarų, galima atimti iš jų mėšlą

(Nukelta į 2 psl.)

URUGVAJUS PRIPAŽINO A. GRISONĄ OFICIALIU LIETUVOS KONSULU

Prieš kurį laiką Urugvajaus vyriausybė nustatė, kad svetimų diplomatinių misijų nariai, kurie atlieka konsuliarinius veiksmus, privalo turėti exequatur, kaip konsulai. Lietuvos Pasivijimo Montevideo tuo nuostatu buvo paliestas attachė A. Grišonas. Todėl Lietuvos ministeriui Dr. K. Grauziniui pasiūlius, Lietuvos Diplomatinijos šefas išdavė attachė Grišonui konsuliarinį patentą, kurį min. Grauzinis su atitinkama nota pristatė Urugvajaus už-

Vyskupo M. Valančiaus lituanistinės mokyklos Clevelande jaunosios kanklininkės, vadovaujamos O. Mikulskienės, ruošiasi pasirodymui, kuris įvyks vasario 27 d. Lietuvių salėje.

V. Plodžinsko nuotrauka

EISENHOWERIS LANKO PIETŲ AMERIKĄ

Tęsdamas diplomatinių kelionių po pasaulį programą, prez. Eisenhoweris išvyko aplankyti Pietų Amerikos kraštų. Kelione, kuri tęsis tarp vasario 22 ir kovo 7, norima pabrėžti, kad JAV domisi Lotynų kraštų progresu ir stengiasi pagelbėti išspręsti jų problemas, kaimyniškai bendradarbiaudama ir skatindama privatinę iniciatyvą bei privates investicijas.

Prez. Eisenhoweris nekartą buvo išreiškęs norą aplankyti pietinius JAV kaimynus. Tai buvo pabrėžęs susitikime su Lotynų Amerikos respublikų galvomis 1956 m. Panamoje ir lankydamas Meksikos prezidentą Lopez Mateos praeitais metais. Tačiau galutinai apsisprendė po "žaibinės kelionės" per tris kontinentus praeitą gruodį, kada paaiškėjo, jog asmeniniai prezidento vizitai didina JAV presiją kitų tautų tarpe ir padeda vietoje aptarti degančiąsias problemas.

Prezidentą Eisenhowerį ir šioje kelionėje, šalia eilės kitų aukštųjų vyriausybės pareigūnų, lydi ir valstybės sekretorius Chr. Herteris. Tai parodo, kad kelionė yra laikoma proga peržiūrėti JAV politiką Lotynų Amerikos atžvilgiu.

Ta politika ligšiol buvo remiama Monroe doktrina, paskelbta 1823 metais, kuri užkirto kelią tolimesniems Europos valstybių bandymams kolonizuoti Vakarų pusrutulį. Vėliau ši dok-

trina buvo praplėsta ir prieš bandymus infiltruoti svetimas ideologijas, kaip nacizmą ar komunizmą, formaliai sukuriant Amerikinių Valstybių Organizaciją - OAS.

Pagrindiniai JAV politikos bruožai Lotynų Amerikos atžvilgiu yra:

- * NESIKIŠIMAS Į KITŲ AMERIKOS KONTINENTO RESPUBLIKŲ VIDINIUS REIKALUS, nepaisant įvairių provokacijų. Tos linijos laikydamosi, JAV vyriausybė toleravo diktatūrinius režimus Argentinoje, Paragvajuje ir Dominikonų Respublikoje, toleravo incidentus Panamoje ir Kuboje.

- * SKATINIMAS LAISVO ŪKIO, kaip geriausiai ugdančio ir apsaugančio privates investicijas. JAV vyriausybė ligšiol mažai ekonominės pagalbos teikė Lotynų Amerikai, palyginus su Europa ir Azija. Sakoma, tai daryta, remiantis žvalgybos duomenimis, pagal kuriuos ligšiol komunizmo pavojus Lotynų Amerikoje buvęs mažesnis, negu kitur, ir todėl ten pakakę privatinų amerikinių investicijų.

- * NETIESIOGINE JAV INVESTICIJŲ APSAUGA. Nesikišimo politika neleido amerikinių investicijų saugoti ne tik karine intervencija, bet ir politinėmis, diplomatinėmis ar ekonominėmis sankcijomis. To pasėkoje JAV rėbosi tik formaliais diplomatiniais protestais Kubai, kai to-

ji pradėjo nusavinti amerikiečių turtą.

Bet nuo praeito rudens, ypač po Eisenhowerio-Chruščiovo susitikimo Dovydo stovykloje, susintensyvėjo sovietų pastangos tvirtiau įkelti koją į šį kontinentą. To pasėkoje, prezidentui ir jo patarėjams vietoje geriau susipažinus subesikeičiančia padėtimi, po grįžimo Washingtono reikia tikėtis kai kurių JAV politikos revizijų.

Prezidentas negalėjo aplankyti visų 20 Pietų Amerikos kraštų. Vien jo sveikatos sumetimais reikėjo išjungti eilę vakarinio pajūrio valstybių, nes jų sostinių geografinė padėtis galėjo sukelti pavojų prezidento širdžiai. Todėl buvo nusistatyta aplankyti tik pačius tipiškiausius kraštus: Braziliją - didžiausią Lotynų Amerikos valstybę, Argentiną - su kuria yra nekartą kilusių nesklaidumų, jai siekiant tapti kontinento vadove, Čilę - su kuria JAV santykiai visada buvo draugiški ir nuoširdūs, ir Urugvajų - tvarkos ir demokratijos sąlą regione, kuris visada pasižymėjo neramumais ir politiniu nepastovumu.

- * JAV, Britanija ir Prancūzija pranešė sovietų karienei komendantūrai, kad naujieji leidimai, išduoti Vakarų kariuomenės misijoms, esą "nepriimtini". Juose vietoj "sovietinės Vokietijos zonos" įrašyta "Demokratinė Vokietijos Respublika.

- * Tautinės Kinijos kariiniai sluoksniai pranašauja, kad reikią laukti naujų incidentų Taivano sąsiauryje, artėjant Rytų-Vakarų viršūnių konferencijai Paryžiuje.

- * Londone pradėti pasirošimai suteikti savivaldą Britų Hondurui.

ŠOLOCHOVAS PAKLUSO

Plačiai ir už Sovietijos ribų žinomas M. Šolochovo romanas "Atverstoji vėlėna" pagaliau buvo užbaigtas pagal partijos liniją, autoriui pakeitus jo pabaigą.

Romane, kurio pirmoji dalis pasirodė veik prieš 30 metų autorius vaizdavo Dono kazokų vargą į kolchozus. Prieš porą metų užbaigtame tęsinyje veikalo herojus, kuris be atodairios naikino kolektyvizaciją priešus, nusizūdo kalėjime, kur patenka "neteisingai apkaltintas" sovietų slaptosios policijos stalininių valymų metu. Tokia pabaiga buvo priešinga "socialistinio realizmo" linijai, ir 1958 m. vasarą buvo pradėta įkalbinėti autorių ją pakeisti, bet tos pastangos buvusios nevaisingos. Net buvo pasklidę gandai, kad autorius ruošėsis romaną spausdinti užsieny.

Praeitą rudenį Šolochovą netikėtai aplankė Chruščio-

vas, kuris, išgyręs jį, pakvietė drauge keliauti į JAV. Grįžus iš kelionės, Pravdoje pradėjo rodytis romano ištraukos, o praeitą penktadienį buvo atspausdinta jo pabaiga. Joje veikalo herojus žūsta nuo "baltagvardiečių".

Graborius dairosi naujos aukos

(Iš Chicagos Tribune, 1960.2.17)

Kai čia pusto šaltos pūgos, Australijoje Džiugo tunto skautai sausio mėn. buvo suruošę stovyklą, kurioj dalyvaus 45 skautai ir skautės. Stovyklai vadovavo Antanaitis, padedamas A. Kazlausko, N. Ramanausko ir J. Normantaitės. Nuotraukoje skautės statosi palapinę.

APKARTĖS CUKRUS

Ar Kubos revoliucija tebėra "alyviniai žalia"? - Neaiškūs Mikojoano bizniai. - Partijos bilietai tebeslepiami kišenėse.

Nepaisant visų optimistiškų šūkių "naują Kubos ūkio suklestėjimą", blaivūs ekonomistai sako, kad Mikojoano vizitas Kubai paliks daugiau neigiamų, negu teigiamų pasekų. Iš Washingtono vėl pasklido žinios, kad JAV besiruošiančios revizuoti vadinamąjį cukraus aktą, sumažinant įvežimo cukraus kvotas ir padidinant muitą.

Pilnas Mikojoano ir Castro pasirašytosios sutarties tekstas nebuvo paskelbtas, tačiau žinoma, kad po milijonų tonų cukraus per penkerius metus pirkti yra pasižadėjusi Sovietija, tik už penktadalį jo temokėdama pinigais (amerikiniais doleriais). Galbūt už didžiąją išvežamo cukraus dalį barzdotiesiems revoliucionieriams bus pasiūlyta kokia techninė pagalba. Bet ar ji duos naudos derlingajai Karibų salai? Ligšiol Kuba, šalia cukraus, amerikoni eksportavo tabaką, romą, pietų vaisius. Sovietija toms prekėmis nesidomi, ir taip Kuba savo pasiūla ir paklausa lieka, kaip ir praity, priklausoma nuo kaimyninių amerikinių rinkų. O jei vis labiau įsitempiančios padėties pasėkoje tradiciniai prekybiniai ryšiai su JAV nutrūktų, abejotina, ar Kubai iš viso pasiseks surasti naujų rinkų.

Sovietija, kaip iš ankstyvesnės praktikos žinoma, ir nėra suinteresuota pakelti gyvenimo standartus kituose kraštuose. Kubos atveju, ji greičiau siekia palaikyti politinį ir socialinį nepastovumą "JAV prieganyje", kad iš jo pasipelnę komunistai. Ligšiol jie labai tiksliai laikėsi iš emigracijos grįžusio partijos sekretoriaus Lazaro Pena direktyvų, plaukdamai pasroviui, svaitydamiesi ultranacionalistiniais šūkiiais, remdami anti-amerikines tendencijas ir propagandinius priepuolius prieš Katalikų Bažnyčią, kuri plačiuose krašto sluoksniuose vis dar lemia-

mos įtakos.

Jei komunistų partija Kuboje dar neužgrobė valdžios, tai tik dėlto, kad ten dar nesusidarė tam tinkama būklė, kuri vis dėlto atrodė kaskart labiau gravituojanti į Maskvos vandenį. Visi antikomunistai pašalinėti iš armijos, ir visas viešasis gyvenimas pavestas kontroliuoti asmenims, kurie, nors ir ne visiškai atvirai prisipažįsta esą komunistais, bet yra žinomi komunizmo šalininkai. Labai dažnai yra sunkų praveisti skiriamąją liniją tarp maskvinių komunistų ir anarchistinių prisiplakėlių. Daugelis svarbiųjų valstybinių pozicijų yra rankose neaiškių elementų, kaip diktatoriaus brolis Raul Castro, Antonio Jimenez, Carlos Franqui, Ernesto Guevara, kurie patys save mėgsta vadinti "titoistais", bet turi tiesioginių ryšių su Maskva. Nė vienas iš jų viešai neprisipažįsta komunistų partijos nariais, bet jų veikla rodo, kad visos svarbiosios ministerijos — žemės ūkio, finansų, propagandos ir viešųjų darbų — turi tokį komunistinį atspalvį, jog belieka tik atviras prisipažinimas komunizmui.

"Mūsų revoliucija yra alyviniai žalia, ne raudona!" neseniai vienoje teatrališkų kalbų pareiškė Fidel Castro, primindamas revoliucionierių uniformų spalvą. Jei Castro idealistinės reformos prieš gaidžių kovą, azartinius žaidimus yra kilnios ir suprantamos, tai vis dėlto už jų vaidenasi radikalizmo, vairuojamosios anarchijos vaiduoklis. Todėl Kremlius gal ir tikisi daugiau laimėti, kartagalių pietiečių neskatinamas į spontaniškus sukurius.

Nvolatinei propagandos prieš "amerikinį pavergimą" temai yra geros visos priemonės. Jos vienas etapas buvo ir Mikojoano kelionė, lygiai kaip ir Kubos socialistų partijos lyderio Aguirre lankymasis Mask-

voje vykusiame komunistų partijos suvažiavime. Ten Aguirre buvo taip triukšmingai sveikinamas, tarytum Kubos cukraus eksportas į JAV būtų išprievartauojamas karo laivų pagalba. Aguirre, nors ir nekomunistas, tuoj pat į aplo-dismentus atsakė, kad ku-viešasis gyvenimas pavestas kontroliuoti asmenims, kurie, nors ir ne visiškai atvirai prisipažįsta esą komunistais, bet yra žinomi komunizmo šalininkai. Labai dažnai yra sunkų praveisti skiriamąją liniją tarp maskvinių komunistų ir anarchistinių prisiplakėlių. Daugelis svarbiųjų valstybinių pozicijų yra rankose neaiškių elementų, kaip diktatoriaus brolis Raul Castro, Antonio Jimenez, Carlos Franqui, Ernesto Guevara, kurie patys save mėgsta vadinti "titoistais", bet turi tiesioginių ryšių su Maskva. Nė vienas iš jų viešai neprisipažįsta komunistų partijos nariais, bet jų veikla rodo, kad visos svarbiosios ministerijos — žemės ūkio, finansų, propagandos ir viešųjų darbų — turi tokį komunistinį atspalvį, jog belieka tik atviras prisipažinimas komunizmui.

Kaip iš Washingtono patiriama, JAV vyriausybę planuojanti statyti stiprų radijo siųstuvą Floridoje ar Puertorike, kad atrėmus nuolatinis Kubos šmeižtus ir užpuodinėjimus ir, paaiškinant tikrąją reikalm padėti, išlaikius geresnius santykius su kitais Pietinės Amerikos kaimynais.

KOVO MĖNUO LITUANUS ŽURNALO PARAMAI

Mieli lietuviai,

LITUANUS žurnalui Remti Komitetas skelbia š. m. kovo mėnesį LITUANUS žurnalo vajeaus mėnesiu, kurio metu bus telkiamos aukos šiam leidiniui paremti.

Komitetas kreipiasi į visą lietuvišką visuomenę ir maloniai prašo suprasti akademinio jaunimo norą dirbti Lietuvos naudai ir šį jo darbą auka paremti.

Lietuviško akademinio jaunimo vardu LITUANUS žurnalui Remti Komitetas nuširdžiai dėkoja visiems lietuviams už jų malonią paramą, kurios dėka tebus įmanomas šio Lietuvai prasmingo darbo tęsimas.

LITUANUS žurnalui Remti Komitetas
V. Kamantas, J. Smetona, N. Kersnauskaitė, V. Kasperavičiūtė, R. Minkūnas, J. Gailiūšytė, L. Ješmantaitė, Č. Melsbakas

Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 ps.)

kolchozinės žemės tręšti, arba galima ir tiesiog atimti sklypus... Sunkiau pasiduoda gamybos didinimas kolchozuose.

PAGYROS LIETUVOS SUKOLCHOZINIMUI

Sovietinė leidykla Vilniuje rengiasi išleisti Marijono Gregoriaus parašytą knygą apie Lietuvos žemės ūkį 1940-60 metais. Pirmoje knygos dalyje bus peikiama žemės ūkio padėtis Lietuvoje priešbolševikiniais laikais. Antroje dalyje bus heroinės apysakos tonu pasakojama, kaip Lietuvos žemė buvo kolchozinama. Trečiojo dalyje bus giriamas bolševikiškas ūkininkavimas.

M. Gregorauskas studijavo ekonomiką Lietuvos universitete Kaune, buvo "Valgio" užkandinių direktorius Vilniuje, buvo bolševikų valdžios komisarų Lietuvos pramonę atiduodant sovietinei valstybei, o dabar yra sovietinė valstybei, o dabar yra sovietinės mokslo akademijos Vilniuje ekonominio instituto mokslinis bendradarbis, ekonomikos mokslo kandidatas (maždaug, magistras). Su žemės ūkiu tiesioginių reikalų M. Gregorauskas neturėjo.

Ta pačia (okupacijos dvidešimtmės) proga leidžiama ir buv. ūkininko Patarėjo redaktoriaus agr. Justo Strazdo knyga, kurioje bus giriamas vienas atskiras kolchozas, kuriame J. Strazdas buvo agronomu kone dešimtį metų ("Tiesos" kolchozas, Kėdainių, pirma Dotnuvos, rajone, centras Krakėse).

KAUNE PRADĖJO GAMINTI VITAMINO B-12 PREPARATUS
"SANITAS" vaistų gamykloje Kaune nuo vasario pradžios gaminti Vitaminą B 12 preparatus (ampulėse injekcijoms). Numatoma, kad per metus pagamins apie pusę milijono ampulių. Vitaminas B 12 Lietuvoje ypač

Žvalgybų kova

"PADĖKITE GINKLĄ ANT STALO IR PASIKALBĖKIME PROTINGAI"

Kai "Manilos Berniukas" įžengia į baltus vyriausybės rūmus, viskas vyksta taip, kaip Rožė buvo sakiusi. Niekas nešnairuoja į nesiskutusį, apdriksusį vyrą. Su juo elgiamasi draugiškai, net pagarbiai.

Magsaysay neverčia jo ilgai laukti. Už penkiolikos minučių jis jau sėdi dideliame kambaryje, priešais vyriausybės šefą. Popiečio saulė apšviečia platų, malonų ministerio veidą. Jis atrodo senesnis, negu Manilos berniukas jį atsimena. Senesnis, išmintingesnis ir švelnesnis. Žmogų, kurį jis nori nužudyti, nuo atentatininko skiria tik spindulių pluoštas, kuriame mirga smulkios dulkėlės.

Bet HUK įgaliotinis tebedelsia. Jis nori pirma išklausti žmogų, kurį jis nušaus.

Girdėjau, kad atvykote iš HUK, - sako ministeris, - Gaila, kad jūsiškiai nuo mūsų atsi-

ribojo. Mums reikalinga kiekviena ranka ir kiekviena galva... - Net ir komunistinės? - Ar mes kare nebendradarbiavome? - Kare kovojome prieš bendrą priešą. Prieš Japoniją.

Kodėl žmonės visada turi turėti bendrus priešus, kad galėtų sugyventi? - nutraukia jį ministeris.

Jūsų žmonės išdavė bendrąjį idealą, - nekantriai atsako Manilos berniukas.

Kam? - Amerikiečiams.

Nebūk vaikas, Ar nematote faktų? Amerikiečiai Filipinams garantavo nepriklausomybę.

Garantavo - kad aš tik nesusijuočiau, - atsako lankytojas.

Jis paliečia alkūne revolverį po švarku. Ko gi jis pagaliau delsia? Už minutės visa būtų baigta. Kodėl jis leidžiasi vy-niojamas to parsidavėlio?

Amerikiečiai galėjo to ir nedaryti. Niekas jų nevertė, - tęsia Magsaysay, - Bet koki jų motyvai būtų? - mes esame laisvi. Ir mes liksime laisvi, Tomai.

Vardo ištartimas Manilos Berniuką keistai paveikė. Jį tik motina vadino Tomu, vėliau jis buvo Santiago, kol pogrindis jam davė garbingą Manilos Berniuko vardą. Kodėl ministeris toks draugiškas?

Amerikinė kolonija nėra laisva, - patetiškai sako Manilos Berniukas.

Magsaysay suraukia kakta.

Tai tuščios komunistinės frazės, - sako jis, - Jei mes būtume kolonija, negalėtume atsi-statyti. Ir pagaltokite apie savo organizaciją, apie HUK. Ar nemanote, kad amerikiečiai, kurie palaufė japonų imperiją ir Hitlerį, nebūtų pajėgę sutvarkyti 20,000 komunistinių partizanų? Ne, Tomai, amerikiečiai paliko kraštą mums tvarkytis, ir nuo mūsų priklauso, ką su juo darysime, jei... - jis staiga nutyla.

Jei?... - paklausia Manilos Berniukas.

Jei rusai mums to nesukliudys. Jie kovoja su Vakarų kolonializmu, bet nori įgyvendinti Rytų kolonializmą.

Kambarin įeina sekretorius. Jis skubiais žingsniais prieina prie ministerio ir kažką šnibžda jo ausin. Vieną akimirka ramiam Magsaysay veide galima pastebėti nustebimą. Bet paskui jis papurto galvą.

Dabar pats momentas jį likviduoti, galvoja Manilos Berniukas. Jis atsimena savo darbavimus. Ką jie pasakytų, pamatę jį taip sėdintį priešais diktatorių ir nieko nedarantį. Ir ką jie ten šnibždasi?

Gal jį kas išdavė? Gal Rožė pradėjo tarti? Už minutės jie jį areštuos. Jis paliečia revolverį.

Sekretorius atsisveikina pečių truktėlyjimu. Magsaysay nieko nesako. Jis žiūri į savo svečią, kažką galvodamas. Saulės spindulys vis dar juos tebeskiria. Tyla darosi nebepakeliama.

Staiga Magsaysay sako: - Žudynių laikas praėjo, Tomai. Jūs neturite žudyti. Manilos Berniukas pašoka.

- Iš kur jūs tai?... - mikčioja jis.

Ministeris lieka besėdintis.

Jūs turite su savimi revolverį ir dvi granatas. Jūs galite dabar išsitraukti revolverį ir mane nušauti. Bet ką tas padės? Aš nesu toks svarbus, kaip jūs galvojate, Tomai. Aš nesu diktatorius. Filipinuose yra šimtai Magsaysay. Padėkite ginklą ant stalo ir pasikalbėkime protingai.

Manilos Berniukas - kaip sustyres. Jis nejudą iš vietos.

- Na, gerai, - sako Magsaysay. - Pamėgdžiotkite sovietus. Derėkitės su revolveriu rankoje. Aš vis dėlto noriu jums pasakyti, ką galvoju...

Jis ramiai žiūri prieš save. Ramiai pradeda kalbėti. Išdėsto atentatininkui savo programą. Salų laisvės programą. Bendradarbiavimo, gerovės, pažangos programą. Apie dešimtį minučių be pertraukos jis kalba. Paskui atsistoja:

- O dabar, Tomai, galite šauti arba - ginklą padėti.

Manilos Berniukas susmunka į kėdę. Drebančiomis rankomis iš kišenės ištraukia revolverį ir dvi granatas.

Tą akimirka, - jis prisipatina vėliau, - mane vėl buvo suėmusi pagunda. Bet negalėjau. Nuo tos akimirkos, kai Magsaysay mane pavadino Tomu, negalėjau nusikratyti minties apie motiną. Ir tada staiga atsiminiau, kad esu krikščionis. Ir tikėjau, kad Magsaysay kalbėjo tiesą.

Jis padėjo ginklus ant stalo priešais ministerį. Magsaysay jų nepalietė. Ir viso pasikalbėjimo metu jie gulėjo tarp abiejų vyrų - Manilos Berniukui ranka pasiekiami.

Tomai, - sako Magsaysay, - aš turiu jus areštuoti. Jūs atvykote pasirošęs nužudyti respublikos gynybos ministerį. Aš negaliu pakeisti įstatymo. Bet pažadu jums aplankyti kalėjime. Mes ten pasikalbėsime, kaip pasikalbėjome čia. Aš teismen-gsiuosį jus užtarti. - Jis nusišypso. - Pagaliau turiu būti jums dėkingas už savo gyvybę.

Jūs norite, kad aš išduočiau savo draugus, - pašoka Manilos Berniukas.

Galbūt, - atsako ministeris, nepakeldamas balso. - Tačiau ne prievarta. Kalėjime žmoniškai elgsis su tamsta.

Negaliu įsivaizduoti, - sarkastiškai atkerta svečias, jau pradėdamas gailėtis, kad neišpildė uždavinio.

Su tamsta elgsis žmoniškai, - pakartoja Magsaysay. - Ir aš bandysiu tamstą įtikinti, kad HUK kraštą pardavė sovietams.

Jis paspaudžia skambutį. Manilos Berniuką daugiau nebežiūri. Atentatininkas turi dar kartą progą atlikti savo sumanymą. Jį išveda.

Magsaysay laikosi pažado. Iš-tisą mėnesį kiekvieną dieną eina kalėjiman ir kalbasi su atentatininku - dažnai iki vidurnakčio. Po keturių savaitių Manilos Berniukas pareiškia esąs pasirošęs dirbti krašto vyriausybei.

Ir jis tapo vienu didžiausių agentų. Ir vienu iš rečiausių agentu iš įsitikinimo.

(Bus Daugiau)

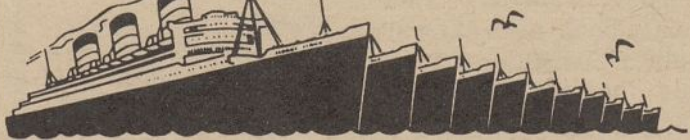
TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų persiuntimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RUSIJS APDRAUDA

Kur tik besiruoštumėt keliauti, tuoj susirikiat su mūsų jetaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI
311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey
Telefonas: Market 2-4867

LIETUVIŠKI SCRIAL JUODA DUONA. AUKŠČIAUSIOS RUSIJS RŪKYTI KUMPIAI. DESROS IR SKILANDŽIAI PIGIOMIS KAINOMIS GAUNAMI KRAUTUVĖJE

MARTHA & PETER LISAUSKAS

6409 56 ROAD, MASPETH 78, N. Y.

Telephone; TWaining 4-8087

Prekes siunčiame ir per paštą.

IŠKIRPKITE IR ATSIŪSKITE ŠĮ KUPONĄ

Prašau atsiųsti

Nurodykit prekę

Nurodykit adresą:

Name

No.

Street

City

State

PASINAUDOKITE PATIKIMU, KRUOPŠČIU IR GREITU FIRMOS PATARNAVIMU

SIUNTINIAI SIUNČIAMAI Į SOVIETŲ RUSIJĄ,

Lietuvą, Ukrainą, Baltgudiją, Latviją, Estiją ir kitas respublikas

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

Licensed by USSR

135 WEST 14th STREET
NEW YORK 11, N. Y.
Tel.: CHelsea 3-2583

MŪSŲ SKYRIAI

2134 W. Chicago Ave
CHICAGO 22, ILL.
Tel. DICKens 2-8232

Atdara kasdien nuo 9-6; Sekmadieniais nuo 9-4.

141 Second Avenue
NEW YORK CITY
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.
NEWARK, N. J.
Tel. Market 2-2877

132 Franklin Ave.
HARTFORD, CONN.
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Road
CLEVELAND 13, OHIO
Tel. Tower 1-1461

332 Fillmore Ave.
BUFFALO 6, N. Y.
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street
BOSTON 27, MASS.
Tel. ANDrew 8-5040

11339 Jos. Campau
DETROIT 12, MICH.
Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.
PHILADELPHIA 23, PA.
Tel. WALnut 5-8878

Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja pristatymą. Kiekvienas siuntinis išsiunčiamas laike 48 val. ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienų). Įstaigose yra pirmos rūšies pasirinkimas įvairių prekių. Reikalaukite mūsų nemokamų katalogų, kuriuose rasite informaciją apie naujas mūsų normas ir patarnavimus. Atsiminkite, kad mes esame specialistai, kas liečia siuntinių persiuntimą.

Konkursinė nuotrauka Nr. 38

Jaunoji maldininkė

St. Louis lietuvių veikla

Naujųjų ateivių jaunimas, viešas po kito, jau pradžiugina tėvus parsinešdami aukštųjų mokyklų baigimo pažymėjimus. Daktaro Čerškaus, šeima, gyvenanti East St. Louis, Ill., praėjusią savaitę turėjo tokią šeimos šventę, kai jų duklė V. Čerškutė grįžo su Illinois Universiteto, Urbanoje, baigimo diplomu. Artimieji šeimos bičiuliai buvo susirinkę į Čerškų namus pasveikinti ir pasidalyti džiaugsmu su visa šeima.

Vyta Čerškutė, studijuodama biznio administraciją, aktyviai dalyvavo lietuvių studentų organizaciniame gyvenime ir buvo viena iš vadovių. Šiuo metu baigia viešėjimą pas tėvus ir ruošiasi vykti į Čikagą, kur viena bendrovė pasiūlė darbą.

*

Du, palyginus jauno amžiaus, ateiviai buvo ištikti netikėtos mirties. Kiek anksčiau Ona Afanasievienė staiga, po trumpo susirgimo, paliko keturis vaikus, vyrą ir tėvus. Ir visai staiga ligoninėje mirė Meijeris. Atrodo, kad mirtis pradeda pasivaikščiojimą naujųjų ateivių tarpe per ankstokai.

*

Vasario 16-tos, Nepriklausomybės Atstatymo paminėjimą, Nekalto Prasidėjimo parapijos salėje East St. Louis, Illinois pravedė vietos ALT skyrius. Vasario 14-tą dieną į paminėjimą atsilankė vietos ir apylinkių lietuvių gan gausokai.

Lietuvių kalba šventės apibūdinimą atliko p. Miniataitė, lektorijaujanti Webster Groves College, o anglų kalba istorinius bruožus davė trečios kartos čia gimė lietuvaitė p. Petraitytė, besimokanti vidurinėje mokykloje. Išskirtinai pagirtinos parapijos mokyklos seselės, kurios gana gražiai išmokė lietuviukus ir ne-lietuviukus vaikus - mokyklos mokinius gražiai padainuoti keletas lietuviškas dainas. Naujųjų atkeltųjų seselių lietuviškas sąmoningumas ir pagarba tėvų žemei ir papročiams kolonijos lietuvių tarpe yra pastebima, ypač kai prieš tai buvusios seselės buvo visai priešingo nusistatymo, lyg ir išsigynusios savo ir savo tėvų kilmės.

Tolimesnėje minėjimo programos dalyje parapijos choras, vadovaujamas ponios Stankus, išpildė tris harmonizuotas dainas, o po to, pertraukos metu, buvo vykdoma aukų rinkliava. Po pertraukos vietos jaunimas, akomponuojant Zigmui Gryblui ir Albertui Paulikaičiui, atliko deklamacijų montažą, paruoštą I. Gintautienės ir A. Tiškuvienės. Toliau kolonijos jaunimas, vadovaujami I. Gintautienės ir A. Tiškuvienės, gyvai pašoko tautinius šokius: Žiogelį, Kubilą, Lenciūgėlį ir Jonkelį. Šokėjų tarpe buvo ir nelietuvių kilmės jaunuolių, kurie pažymėtina reguliariai ir drausmingai lankydavo repetitijas.

R. Gintauti vadovaujant, buvo paruošta patraukli parodėlė, vaizduojanti svarbesnius Lietu-

vos istorijos įvykius. Scenos apšvietimą ir pačią sceną sutvarkyti padėjo Ed. Vasiliauskas, kuris talkininkavo ir prie programos sutvarkymo.

Minėjimą atidarė kun. A. Deksnys ir invokaciją atkalbėjo kun. J. Gasiūnas. Rinkliavą pravedė Moterų Klubas ir surinktas aukas perdavė Alto skyriaus išdinin- kui S. Petraičiui.

Minėjimo programa buvo sudaroma ir išpildoma sutelktinėmis jėgomis, bet daugelis liko labai nustebinti Alto skyriaus vadovų pasielgimu, kuris prilygo ignoravimui organizacijos, įeinančios ir į Alto centro komitetą Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East St. Louis - St. Louis ir apylinkių skyrius, kuris įsteigė veik prieš metus ir į kurio susirinkimus lanko nemažiau dalyvių, kaip ir į Amerikos Lietuvių Bendruomenės susirinkimus ir kurio nariai gana aktyviai prisidėjo prie Vasario 16-tos minėjimo programos sudarymo bei pravedimo. Kviečiant prezidiumą organizacijų atstovų vietos Alto skyriaus pirmininkas Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovo nepakvietė ir neparodė to savitarpio susipratimo, apie kurį prelegentė p. Miniataitė pabrėžtinai užsiminė savo žodyje.

R.J.B.G.

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

Tautinės Sąjungos skyriaus Vasario 16 minėjimo Clevelande, Dr. Vl. Ramanauskas kalbasi su vyresniosios kartos aktyviu veikėju Justinu Misčiku.

Dirvos nuotrauka

DETROIT

MILMANTAVIČIENĖ VIEŠĖJO DETROITE

Ona Milmantavičienė, neseniai persikėlusi iš Venezuelos į New Yorką, svečiavosi pas savo sūnų Vytautą ir marčią. Be to viešėjo pas J.K. Gričius, O.P. Savickius ir G.A. Antakauskus. Negalėdama nuvykti Clevelandan per Neringos knygyną atsinešė savo ir anūko Sauliaus vardu \$5,00 auką DIRVAI, kuria, jos

teigimu, skaito su dideliu malonumu.

PAGERBTA VASARIO 16-JI

Baltijos ir Gabijos tuntų skautai ir skautės vasario 7 d. per ALRB programos valandėlę, pagerbdami Vasario 16-ją, suvaidino skautininkės K. Kodatienės parašytą vaidelį.

JODYTĖS KONCERTAS

Tautinių šokių grupė "Šilainė" kruopščiai ruošiasi L. Jodytės koncertui, kuris įvyks gegužės 7 d. Daug meninės programos atliks ir "Šilainės" šokėjai.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

V. RICKUS PAINTING-DECORATIG INC. RESIDENCINIS IR KOMERCINIS DAŽYMAS

Korporacija turi pilnus apdraudimus. Įkainavimai nemokami. Klientų patogumui turime taip pat specialistus medžio, tinko ir kitiems namų remonto darbams.

Dabar jau yra pats laikas tartis dėl pavasario darbų.

Telefonuokite: PO 1-6035

658 E. 162 St., Cleveland, Ohio

20 metų tos srities praktika

Vokiečių radijų taisymas

TELEFUNKEN

Authorized Factory Service

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T. V.

Sales and Service

11615 DETROIT AVENUE
CLEVELAND 2, OHIO

Sandėlyje didelis pasirinkimas įvairiausių modelių

LAKEWOOD 1-4669

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND - EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

CORNER 68TH - SUPERIOR AVENUE

VESTUVĖS KARO PRAGARE

MYK. MANOMAITIS

(3)

Elena nepastebėjo ištuštėjusių apkasų. Būrys buvo besiruošias išvykti.

Iššokusi iš šilto guolio, susitvarkė šalną, po juo paklaidama savo puikius plaukus. Užsivilkė suglamžytą, bet gerokai pradžiuosią milinę. Ji nuskubėjo pas pulkininką, kurio žinioje buvo ne tik Rimo, bet ir kitos trys kuopos.

Stabas buvo įsikūręs senam bulvių rūsyje. Dabar čia buvo išvedžiota daug telefonų, radijo stotis.

Senyvo amžiaus, jau gerokai pradžilęs vokiečių pulkininkas, sėdėjo ant pamestos dėžės. Ant nuleistos galvos nebuvo šalmo. Sidabriniai jo plaukai nesiderino su žiauria karo aplinkuma.

Mergaitė drausmingai, pasisveikino. Senas karys leido sau mergaitę apkabinti.

Ilgai jie kalbėjosi. Pulkininkas buvo pratęs klausytis skundų, matė verkiančios, tik nebuvo matęs karo linijos esančios jaunos mergaitės ir prašančios leidimo ištekti.

Elena patyrė, kad už poros valandų prasidės priešpuolis. Rygos uoste stovi didieji vokiečių karo laivai ir greitai prasidės baidi, žutbūtinė kova. Bus mestos galinės jėgos frontui pralaužti. Nežiūrint visų karo operacijų svarbumo, tokį leidimą pulkininkas davė. Ir kaip vestuvinę dovaną pažadėjo naują uniformą su visais karininko ženklais, nes ji šiame pragare pilnai to užsitarnavo.

Laiminga, lyg drugelis, skrido prie spindinčios ugnies, kad nudegusi sparnus, pajustų gyvenimo kartumą.

Būrys jau stovėjo apsikrovęs ginklais. Ir prie jų pribėgusi mergaitė ėmė sakyti savo naujieną. Garsus valio suvirpino orą.

Vyrai, pamiršę, kad už valandos eis mirti, linksmais veidais spaudė mergaitę ranką. Toliau stovėję vokiečių daliniai negalėjo atsistebėti lietuvių dvasios stiprybe: jie laimingi, kad vėl turi progos mušti bolševikus. Jų kerštas saldesnis už mirtį...

Susidarė naujos problemos: nebuvo žiedų ir nebuvo galima rasti katalikų kunigo. Jie buvo iš apsupimo žiedo išsiųsti. Eilė vyrų nusiėmė savo žiedus, bet mergaitė liūdnai nuo jų atsisakė: "Skolintu žiedu vestuves nelaimės lydi". Tačiau lietuviai išradė: suliepsnojo laužas. Vieni rinko malkas, kiti susirado anglių. Karštoje liepsnoje, įdegintam kareivio šalme buvo keli sidabriniai pinigėliai: caro Nikalojaus rusiškas rublis ir Hinderburgo vokiška markė lėtai tirpo į spindintį skystį. Sumanūs būrio "auksakaliai", iki šiol apgaudinėję "auksiniais" žiedais vietinius, dabar parodė savo meną. Suminkę molį davė mergaitėi piršteliui jį pradurti. Būrys smalsuolių sekė, kaip buvo paruošta žiedams lieti formos.

Staiga širdį veriančiu spėgimu sušvilpė oras ir netikėtai sprogo prieš ugnugaryje. Kariai instinktyviai prisiplakė prie žemės. Bet tai nauja, nes sprogo prieš ugnugaryje. Vos tik nustebeimas perbėgo per karių lūpas, o pasigirdo antras, trečias. Toliau jau nesuskaitomai dundėjo, nes atsiliepė ir rusai. Ir visiems teko ieškotis už dangų. Tik trys vyrai nesitraukė nuo laužavietės. Jie kovojo ne su priešu, bet liejo du sidabrinius žiedus...

Netikėtai ore pasirodė spiečius vokiečių Stukų, o juos sekė dvimotoriai bombonešiai. Kariai, pagauti pergalės entuziazmo, metėsi pirmyn. Ir visas frontas pajudėjo žutbūtinai kovai.

(Bus daugiau)

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis • Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIŠ, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Einam rinkti lietuvių...

Gal kiek ir šaukiančiai pasakytą antraštę, bet drąsintis mums jau tikrai reikia. Kaip mažas mes turim savo kilmės žmonių, atsakingesnę vietose esančių. Ir kiek turi kiti, kurie už mus apskresni. Žinoma, nebūtinai senatorių ir kongresmanų, nebūtinai gubernatorių ar jų pavaduotojų, bet pradžioje mažesnių rinkiminių vietų, kurios mūsų žmonėms plačiau atidarytų duris į įvairius svarbius darbus. O tokiems darbams mes pakankamai turime ir gerai išmokslintų, ir gerai pasiruošusių darbininkų. Kiti, net neturėdami, tik kiek gausesni būdami, tuos darbus sugeba išsikovoti. Jei pradžioje jie ir nemokėsiškomis rankomis dirba, tai vėliau, įpratę, užimtosiose pozicijose sugeba įsistiprinti ir toliau saviesiems padėti.

Šiuo metu, kada pasidairai po miestus, kur lietuvių daugiausia gyvena, negali pasidžiaugti, kad mes savo veržlumu, kandidatuojamai į įvairias atsakingas rinkimines vietas, galėtume pasigirti. Gal dar šiek tiek Chicagos lietuvių turi daugiau ambicijų. Bet jau kitose vietose, tarsi tik parodai, vienas kitas kandidatas atsiranda. O jų galėtų būti daugiau. Metais iš metų einant į rinkimus, būtų galima išauginti, kaip ir kitos tautybės, nebūtinai gausios, yra padariusios. O dabar, vieną ar kitą kartą nedrąsiai bandydami, nesudarom sąlygų ir tiems kandidatams augti ir žmonėms pratintis juos rinkti.

Neabejotina, kad lietuvių kilmės kandidatų į rinkimines vietas už kelių metų žymiai padidės. Iš tūkstančio ar daugiau lietuvių studentų, studijuojančių įvairiuose JAV universitetuose, kasmet išeina veržlių vyrų ir merginų, kurių dalis tikrai pasišaus į įvairius politinius užsimojimus. Ir, žinoma, daliai iš jų tikrai pasiseks, kaip pasiseka ir kitų tautų ateiviams.

Žinoma, šiuo metu malonu ramintis, kad tokių kandidatų ateity bus daugiau, bus daugiau ir galimybių laimėti, bet jau šiandien nieko nedaryti būtų labai didelė klaida. Jau tokia politiniam darbe tvarka, kad visi kandidatai į atsakingesnes vietas negali išaugti, kaip grybai po lietaus. Jie turi patys augti, juos turi padėti auginti aplinkuma. Patys vieni, kad ir labai geromis savybėmis pasižymėdami, čia nieko negali padaryti. Ir, žinoma, pati natūraliausia šiuo atveju tos aplinkumos šiluma, kurioje galime suteiktinėmis jėgomis tam darbui auginti naujas jėgas, esam mes patys, kurie rūpinamės savo tautiniais reikalais ir didžiaisiais laisvės siekimais.

Šiuo metu yra atėjęs laikas pasirūpinti, kad tose lietuvių kolonijose, kur į vienas ar kitas pareigas kandidatuoja mūsų žmonės, jie susilauktų reikiamos paramos. Būtų labai mūsų reikalui žalinga, kad mes numotome ranka, ir kaip dažnai atvejais būna, pasakytume, kad tai ne mano reikalas. Ne, gerbiamieji. Čia mano ir tavo reikalas. Pagaliau, čia mūsų visų reikalas, nes tik bendro reikalo žiūrėdami, galim plačiau prasiskinti kelius. Juos prasiskinti į visas garbingas vietas, kur tik mes esam pasiruošę ir savo darbu galim ne tik šiam kraštui, bet ir savo tėvynei patarnauti.

Pirminiai rinkimai įvyks gegužės mėn. 3 d. Turim pustrėčio mėnesio, kad galėtume tokiems kandidatams suorganizuoti pačią didžiausią talką. Ir visur, kur tik kandidatuoja mūsų žmonės, nori mūsų bendruosius reikalus ginti, mums į tokią talką reikia įsijungti. Įsijungti ne šiaip sau šūkaujant, bet gerai apsvarstant visas galimybes, kad mūsų žmonės gautų tai, kas jiems priklauso. O gauti galime, jei tik rimtai rūpinsimės ir rimta talka padėsime.

B. G.

NAUJINIČIAI • PATYS NEDOSNIAUSI

ALTO AUKOTOJAI

Neseniai Naujienos spausdino sąrašus žmonių, aukojusių Altiui per perėitų metų Vasario 16 minėjimą Chicagoje. Ir kas pasirodė? O pasirodė, kad Alto sekretoriaus Naujienų štabas, su P. Grigaičiu priešaky, Altiui neaukoja, tik iš kitų kaulių. Grigaičio, Gudelio, Augusto, Pronskaus, Vainoro pavardečių aukotojų sąrašuose nematyti. Dar būtų galima pateisinti pastaruosius du, redakcijos samdinius, gaudančius tik dalį, ką gauna jų bosai, minėta trijų. Toji trijų turi ir visokių kitų pajamų, uždarbių ir už Naujienų sienų. Bet aukoti Altiui ar panašioms tikslams - ne jų reikalas.

Tarp aukotojų stambesniems sumoms yra bankelių, prekybos, visuomeninio pobūdžio firmų. Bet

Universal Savings and Loan Assn. jų tarpe nėra. Ši bendrovė, Naujienų "skolka" vadinama, yra Naujienų žmonių rankose. Mileris yra viceprezidentas, Ridikas prezidentas, Augustas kasininkas. Altiui šiekovotojai nepasikyrė nė dolerio.

Tautinių kapinių bendrovės, su pusės milijono turto, taip pat nematyti Alto laisvinimo veiklos rėmėjų tarpe. Martynas Gudelis, Naujienų politrukas, yra tos bendrovės sekretorius, didelis šulys. Grigaičio vadovaujamam sąjūdžiui tik špyga. Neparėmė pinigine auka Alto veiklos nė sekretoriaus sekretorius Morkus, daug metų iš Alto imąs ketvertą tūkstančių per metus, net ir pats nežinodamas už ką.

Los Angeles lietuviai

"KOVA" VISAI PAGAL MADĄ...

Vasario 7 d., kada Los Angeles ateitininkai minėjo ateitininkijos 50 metų sukaktį ir buvo su paskaita išsikviatę Ateitininkų Federacijos vadą, "Darbininko" redaktorių S. Sužiedelį, buvusios lietuvių šv. Kazimiero, o dabar tik šv. Kazimiero parapijos pastatų, ypač naujai pastatytos mokyklos išorinės sienas kažkas išteplojo ir keliose vietose uždėjo užrašą "Išdavikas". Tepliotojas buvo labai "patriotiškai" nusiteikęs: net penkiose vietose jis išpašė Gedimino stulpus. Stulpai ir užrašas "Išdavikas" buvo atlikti labai aiškiai, švariai, meniškai, gero braižytojo braižu.

Hitlerininkams, ar greičiausia komunistams po visą pasaulį nesenai pravedus svastikos ir priešydžių teplojimą, kaip matyti, atsirado panašios akcijos mėgėjų ir saulėtame Los Angeles mieste. Tai rišama su dalies parapijiečių ir klebono kova dėl parapijos ir jos įrengimų likimo. Įsisteigęs komitetas lietuviškoms parapijos teisėms ginti nebuvo labai veiklus, nei savo užsimojimuose sėkmingas, o pastaruoju metu visai pritrilo ir jokios propagandos nei spaudo-

je, nei čia vietoje nebevaro. Tad netikėtai atsirado energingesnis "propagandistas" su juodų dažų kibirėliu ir teptuku... Labai abejotina, ar su tokiomis priemonėmis galima iškovoti lietuviškas teises parapijai ir nugalėti netik "išdaviką" kleboną, bet ir vyškupą su kardinolu.

"Patriotiniai" ženklai ir užrašai skubiai buvo nuvalyti, rūpinantis, kad kitą dieną į mokyklą susirinkę vaikai jų nepamatytų. Gailla, kad mūsų spaudos reporteriams nebuvo sudaryta sąlygų jų nufotografuoti.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 14 d. parapijos salėje (nebe Patriotic Hall, kaip anksčiau kasmet buvo įprasta) įvyko Alto suruoštas Vasario 16 minėjimas. Susirinko pilna salė publikos, apie 300 asmenų, - bet tai sudaro tik vargiai dešimtą dalį Los Angeles lietuvių bendruomenės.

Minėjimo programa buvo puštinai gerai pravesta. Idomiausią sveikinimo kalbą pasakė Lietuvos garbės konsulas Dr. J. J. Bielskis, drąsiai paliesdamas ir kelis kontraversinius dalykus,

GANYTOJIŠKAS ĮSPĖJIMAS

Polemizuodamas su kun. St. Yla dėl pareiktų minčių apie Lietuvių Frontą ir Katalikų Akciją, vysk. V. Brizgys, Draugo Nr. 35, rašo: "Yra Bažnyčios autoriteto nustatytos tam tikros drausminės normos, kurių kungas turi paisyti savo santykiuose su politika".

LYM-60

VYSK. V. BRIZGYS: - Kunige Stasy Yla, sėdėjai tiek metų kacete ir vis dar krypti nuo linijos...

Neabejotina, kad P. Grigaitis žino...

Viename sąraše, apie parinktas aukas organizacijų vadovų sueigoj, dideliu netikėtumu išskyla ir P. Grigaičio pavardė. Kažkas jį ten prispaudė prie sienos ir išlupo 10 dolerių. Tai buvo spalio 18. Aišku, liūdna diena aukoti nemėgstančiam Grigaičiui.

Kaip pasijustų grigaitininkai ir visi ateitininkai, jei lietuvių patriotinė visuomenė pradėtų žiūrėti ne ką jie sako, o ką daro? Būtų dantų griežimas prieš Dirvą. VI. M., Chicago

Kas patinka

Ar nepatinka Dirvoje? Leiskite pasakyti atvirai. Kai liet. studentui jau pradedant high school yra privaloma skaityti N. Y. Times, o kolegijoje be to krauti žinias iš storų knygų krūvos, tai nėra nė tik noro, bet ir laiko neprivalomai liet. perijodikai su pavėlintomis žiniomis ir parapiinio turinio kronika. Tiesa, ne tik vien tėvams raginant, atseit dėl įpareigoto patriotizmo, bet taip pat iš smalsumo, tenka net keletą liet. laikraščių pavaičiuoti. O visi mes esame įvairių parapijų nariai, todėl įdomu kartais ne tik pasaulinių politikų bei gudruolių, bet ir savo tėvelių bei kitų skirtingų parapijiečių ginčus ir moralus žinoti. For relaxation.

Bevertant tenka užtikti įdomių novelių, žinių, humorio, na, ir intrigu visuose laikraščiuose, O

Vienok reikia pasakyti, kad nors buvo tik vienas minėjimas, bet jis, palyginti, mažokai sutraukė publikos. Todėl suprantami ir adv. A. Milerio kalboje pasakyti žodžiai, kad tai vis nelenito susiskaldymo pasekos.

Minėjimo dieną abejuose lietuvių parapijų bažnyčiose buvo atlaikytos pamaldos. Per vietinę radijo stotį kongresmanas H. Donohue ir adv. A. Mileris pasakė kalbas. Miesto meras J. O'Brian išleido Vasario 16 proklamaciją.

Minėjimo aktą, pradėtą 4 val. po pietų, pradėjo organizacinio komiteto pirm. J. Pipiras, Veteranai įnešė vėliavas. Bažnytinis choras, ved. Ip. Nauragio sugiedojė JAV himną. Invokaciją pasakė kun. J. Tamulevičius. Po to kalbėjo kongresmanas H. Donohue, adv. A. Mileris ir kun. V. Mincevičius.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ,

per Londono, LIETUVIŲ PREKYBOS Bendrovę - Lithuanian Trading Company in London.

Šiam tikslui Jums sąžiningai ir pigiau, negu kur kitur, patarnaus Bendrovės atstovai

Jonas Daugirdas

337 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EV 4-1232 ir EV 7-4940

Reikalaukite katalogų ir pavyzdžių.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.
Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

LIETUVIŠKA SIUNTINIŲ TARNYBA

ALFA

(V. AKELAITIS)

Lygindami kainas, neužmirškite palyginti ir prekių kokybę.

Palankių aplinkybių dėka mes galime pasiūti Jūsų dovanų siuntinius geros kokybės prekių už žemas kainas.

Siunčiame taip pat standartinius siuntinius. Užeikite patys įsitikinti arba reikalaukite mūsų kainoraščių paštu.

Darbo valandos — 4 p. m. — 9 p. m. darbo dienomis.

3 p. m. — 6 p. m. šeštad. ir Sekmad.

Susitarus galima ir ne darbo valandomis.

ALFA, 1000 Dillewood, Cleveland 19, Ohio
Telef. IV 6-2152

KAS NAUJO SPORTO GYVENIME

K. BARONAS

Chicago LFK Lituanica I-jė komanda. Kairėje stovi treneris V. Trumpijonas, dešinėje komandos vadovas R. Kozėnas.

LITUANICA PASIPUOŠE MEDALIAIS

Chicago LFK Lituanica sausio 6 d. surengė saunų pergalių atžymėjimui banketą, kuris nežiūrint nepalankaus oro ir tą pačią dieną įvykusių kitų parengimų, sutraukė didelį būrį sporto bičiulių.

Populiari Pakšto svetainė buvo išilgai nustatyta turtingais stalais. Prie jų susėdus, pirmąjį žodį tarti pakviestas dabartinis klubo pirmininkas J. Juška. Jis trumpai supažindino su pereinamųjų metų laimėjimais, išryškino klubo tolimesnius uždavymus bei išreiškė nuoširdžią padėką visiems klubo rėmėjams. Paskui sveikino Lietuvos konsulas Dr. P. Daužvardis. Savo kalboje gerbiamas konsulas pasidžiaugė atsiektais laimėjimais, bendrai sportiniu veikimu ir palinkėjo futbolininkams sėkmės 1960 m. kelyje. Gražius sveikinimus vėliau išreiškė ir Bridgeporto LSK atstovas L. Kavaliauskas.

Po kalbų ir sveikinimų sekė Illinois Soccer League skirtų medalių įteikimas. Juos įteikė konsulas Dr. P. Daužvardis ir gavo visi pirmosios komandos žaidėjai. Kaip žinia, šioji komanda 1959 m. pirmenybėse garbingai laimėjo pirmąją vietą. Medalius gavo šie asmenys: J. Perkūnas, F. Lukauskas, N. Glieda, A. Malinauskas, R. Jenigas, E. Leifertas, J. Žukauskas, A. Martinkus, H. Gavėnia, A. Stulga, J. Kaunas, A. Bavarskas, M. McCluskey (Mikalauskas), H. Jenigas ir A. Damušis. Nebuvo pamirštas ir komandos vadovas R. Kozėnas. Jam komandos kapitonas H. Jenigas visų žaidėjų vardus įteikė padėkos taurę. Atkreiptas dėmesys ir į čia pat esančias futbolininkų žmonas ir motinas. Jas gražiu mostu pagerbė valdyba, visoms įteikdama gėlių puokštę. Oficialiąją dalį su saikinga jūmoro priemačia, pravedė V. Micelika.

Buvo ir koncertinė dalis. Ją nuotaikingai atliko A. Stephens trio (J. Bobinienė, G. Mačytė ir G. Peškienė). Akompanavo pati A. Stephens. Trio sudainavus paskutinę dainą, visi ėmė vaišintis, sutartinai dainuoti, šokti ir linksmintis.

LFK Lituanicai pereinieji metai prasliko pergalių ženkle. Pirmosios vietos pasiektos salės pirmenybėse, vėliau S. Amerikos Lietuvos Sportinės žaidynės ir pagaliau I-sios diviziono pirmenybėse. Gražiai pernai pasirodė ir klubo rezervinė ir jaunių komandos. Rezervinė užėmė II-ją vietą, o jaunių lietuvių žaidynėse laimėjo I-ją vietą.

Šiais metais, persikėlus į aukščiausią lygą, Lituanicai teks gerokai pasitempti. Kaip žinoma, iš aukščiausios lygos paprastai iškrenta dvi paskutinės komandos. Jos grąžinamos atgal į I-ją divizioną. Be abejo, tokio grąžinimo netrokšta žaidėjai, nei pagaliau jų gerbėjai bei rėmėjai. Reiktų tikėtis, kad taip neįvyks ir mūsiškė Lituanica tinkamai atstovaus lietuvių vardą ir Chicago futbolą elito tarpe.

Pavasariop, Lituanicai vėl į aikštę išėjus, atrodo teks pamatyti naujų veidų. Kartu, galimas dalykas, kad vieno kito gal teks ir pasigesti. Nauji vei-

Chicago Lituanica rezervinė komanda. Z. Degučio nuotrauka

dai, kaip teko patirti, bus net iš pačios Pietų Amerikos. Tai yra du jauni lietuviai, kurie iš Buenos Aires persikelia į Chicago.

O kas gi galėtų iš senųjų pasitraukti? O pasitraukimui nuotaiškos pradeda atsirasti pas veteraną futbolininką ir nuo senų laikų mūsų nuolatinį rinktinės vartininką J. Perkūną. Žinia, jis dar nėra galutinai apsisprendęs. Jo žodžiais tarant, pasitraukti verčia šeima, vyresnis amžius, nereiki sužeidimai ir pan. Tikras faktas! Tačiau, kas jį šiandien galėtų Chicagoje pakeisti? Vargu, tikrai vargu ar bent vienas tinkamas pakaitalas atsirastų. Todėl linkime J. Perkūnui (žmonai taipgi) kantrybės ir tikime jį vėl pamatyti beginanti Lituanicos vartus.

Beje, teirautasi, kas daugiausiai yra įvarelių sumušęs pereinamo sezono metu? Pasirodo, kad M. McCluskey, net 22. Jis škotijos lietuvis, neseniai šiame krašte ir jo tėvai dar vadinosi Mikalauskais. Lietuviškai tik vieną kitą žodį bemoka, bet lietuviškai padainuoti gali net keliais balsais.

O koks Lituanicos prieauglio stovis? Regis, kad užtikrintas, nes jaunių komandon žadama įjungti naujų žaidėjų. Jaunių vadovas V. Micelika tvirtina, kad jaunųjų tarpe yra keli išskirtiniai, o daugiausiai iš Argentinos atvykęs G. Bielskus, clevelandiško sporto darbuotojo A. Bielskaus brolio sūnus. Septyniolika metų G. Bielskui jau teko pasirodyti I-jė komandoje ir visi pripažino jo sugebėjimą ir tinkamumą. P. Ptr.

LIETUVOJE

Prasidėjusios Lietuvos ledo ritulio pirmenybės atnešė eilę staigmenų. Tiesa, dar iš N. Lietuvos laikų "veteranas" Ganusauskas, po laimėtų rungtynių prieš žalgirį pasekme 4:1 pasakė, kad jo komanda (Vilniaus Spartake jis yra komandos kapitonas ir treneris) nežaidė tik ketverias rungtynes, nes ledo ritulio aikštė mūsų sostinėje netvarkoma. Tačiau jė ir antrose rungtynėse — prieš daugkartinį Lietuvosmeisterį — Kauno Inkarą komanda, iškovojo lygiausias 5:5.

Visas vilniečių žaidimas yra remiamas Ganusausku. Jam iš

aikštės pasitraukus, pakrinka ir vilniečių puolimas, kuris, atrodo, yra sudarytas dar okupacijos laikų tradicija, (prisiminkime 1940 m. Lietuvos laimėtas rungtynes 2:0 prieš Estiją, dėka vilniečių — lenkų puolimo: Stanišausko, Andrijausko ir Kelmo) iš pasilikusių lenkiškai kalbančių žaidėjų, kaip Jasinskis, Kazlauskas.

Plungės Linų Audinių komandos rungtynes pasibaigė lygiomis prieš Kauno Inkarą. Vėliau jė 2:1 pralaimėjo prieš Kauno keturių homunarų komandą. Kauno Audiniai gan lengvai įveikė Vilniaus žalgirio 3:10 komandą. Tikrumoje tai yra N. Vilnios dažų fabriko žaidėjai, kurių pavardės yra taip pat rusiškos, tat tik reikia stebėtis lietuviško klubo pavadinimu. Naujoli Vilnia, N. Lietuvos laikais buvo atskiras administracinis miestas, (1941 m. vežamųjų į Sibirą vienas pagrindinių centrų), tačiau šiandien prijungtas jau prie mūsų sostinės.

Kitų rungtynių pasekmės: Kauno Audiniai — Vilniaus Spartakas 3:2. Linų Audiniai — Vilniaus žalgiris 9:4. Iki šiol be pralaimėjimų eina Kauno Audinių komanda.

Stalo tenisininkų turnyras buvo prarastas Vilniuje. Nors jame nedalyvavo stipriausi Tėvynės žaidėjai, (Saunoris, Paškevičius, Baltakis ir kt.), tačiau ir jaunieji sukūrė gražių akimirkų, ypač moterų grupėje, kada į baigminį susitikimą prie žalių stalo atsistojo nepralaimėjusios nė vieno susitikimo N. Ramanauskaitė ir Tvaronaitė. Čia dar kartą Sov. Sąjungosmeisterė ir Europos jaunių vicemesterė Nijolė Ramanauskaitė parodė aukštą žaidimo klasę, įveikdama Tvaronaitę trijuose setuose. Vyrų grupėje nugalėjo Čepaitis.

Sapiegos grioviai Vilniaus Antakalnyje yra populiariausia Lietuvos slidžių mėgėjų vietovė. Čia, 1940 m., buvo prarastos paskutinės N. Lietuvos slidžių pirmenybės. Antakalnyje ir dabar vyksta šios žiemos sporto šakos didesnės pirmenybės. Tačiau, paskutiniu laiku, vis daugiau minima Ignalina, kuri iki 1939 m. priklausė okupantui lenkui. Čia

yra įrengtas slidžių tramplynas ir taip pat slidžių trasa. Pereitą savaitę Ignalinoje ir įvyko kaimo jaunimo sporto organizacijų — Latvijos ir Lietuvos — slidžių rungtynės. Daugiausiai pirmų vietų laimėjo Latvijos Varpos sportininkai, o latvis šuolyje nuo tramplyno, atsiekė Ignalinos rekordą, nušokdamas 29,5 m.

Kauniečių mėgiamiausia slidinėjimo vieta yra Ažuolynas, šiemet prisidengęs storu sniegu sluoksniu. Įvykusios sezono atidarymo rungtynėse, 5 km. nuotolį, pirmas įveikė Kūno Kultūros instituto studentas A. Juškėnas per 17:20,0 min. Tą pačią distanciją jaunis Rugaitis per 20:55,0 min. Moterų lenktyniavo 3 km. nuotolyje. Laimėjo Kauno Politechnikos Instituto studentė D. Šukytė.

Plaukimo rungtynėse Lietuvos jaunieji, uždaroje žalgirio D-jos varžybose, atsiekė eilę naujų Lietuvos jaunių rekordų:

1. Jasėnaitė, delfinu 100 m. nuplaukė per 1:30,8 min.
 2. Jakštonis krūtine 200 m. nuplaukė per 2:52,8 min.
 3. Gaidys laisv. st. 100 m. nuplaukė per 1:05,8 min.
 4. Dainys laisv. st. 400 m. nuplaukė per 5:17,4 min.
- Reikia pažymėti, kad 100 m. l. st. suaugusių rekordas priklauso I. Puodžiukynui — 59,1 sek.

Europos stalo teniso pirmenybės šiemet bus prarastos Jugoslavijos sostinėje, balandžio 3-10 d.d. Į šias pirmenybes užsiregistruavo 28 valstybės. Jų tarpe ir S. S-ga. Jos pagrindą sudarys Lietuvos žaidėjai, kurie šioje sporto šakoje vyrauja ne tik Pabaltijai, bet ir S. S-goje. Tiesa, pereinamais metais Budapešte, jie pasirodė žemiau lygio. Vėliau, paverptos Lietuvos spaudoje pasirodė kritika, kad blogo pasirodymo kaltininku, tenka laikyti... nemiegotas naktis, nes žaidėjai Saunoris ir Paškevičius, po rungtynių, didmiestyje ieškodavo įvairių gyvenimo "malonumų". Greičiausiai, jėms šiemet duos gerus "angelus sargus", kad galėtų ramiai po rungtynių miegoti Tito skirtose lovose...

Lietuviai lengvatlėčiai, kurie yra įtraukti į SS olimpinę rinktinę, pradėjo pirmus pasiruošimus kartu su kitais sportininkais. Į žiemos stovyklą Lvoje išvyko: Adolfas Varanauskas, rutulio stūmimo meistras), B. Zalagaitytė-Kalėdienė (pasaulio ieties metimo meistrė), A. Baltunikas (Lietuvos disko metimo meistras), A. Mikėnas (10 ir 20 km. ėjikas, Melbourne Olimpijadės antros vietos laimėtojas) ir Jonas Pipynė (Lietuvos ir S. S-gos meistras 1500 m. ir 2 km. bėgime). Reikia pažymėti, kad Pipynė yra vedęs Europos šuolių nuo tramplyno į vandenį meistrę Aldoną Karekaitę, kuri gyvena Maskvoje. Tuo tarpu dviratininkas J. Grabauskas išvyko į Kislovodską.

Geriausios Lietuvos stalo teniso žaidėjos, iškovojo Maskvoje pirmą vietą. Laimutė Balaišytė ir Nijolė Ramanauskaitė šiemet atvyks į JAV. Nuotraukoje Lietuvos stalo tenisininkų komanda, iš kairės: L. Balaišytė, treneris V. Dzindziliuskas, A. Saunoris, N. Ramanauskaitė, E. Pauras, R. Paškevičius, O. Žilevičiūtė ir V. Grigas.

Komandinėse stalo teniso pirmenybėse Kauno Raudonoji vėliava nugalėjo Bangą 12:1 ir Mažeikius 8:5.

IŠ VISUR

Geriausiu 1959 m. sportininku Lenkijoje "Przegląd Sportowy" skaitytojais išrinko pasaulio disko metimo meistrę Piontkovskį. Po jo sekė ilgametis pasaulio ieties metimo meistras Sidlo, sunkumų kilnotojas Zelinski.

Tarptautiniame šachmatų turnyre Olandijoje, pirmą-antą vietą pasidalino rusas Petrosian ir danas Larsen, surinkę po 5,5 iš 9 galimų taškų.

Gegužės 1 d. Sofijoje įvyks lemiamos futbolo rungtynės tarp Bulgarijos ir Rumunijos. Šeiminkams jas laimėjus, bulgarai ir važiuos į Romos Olimpijadę. Sužaidus lygiomis — rusams tenka pirmoji vieta. Rumunams jas laimėjus, jie būtų grupės nugalėtojai.

Vokiečių sporto laikraštis "Kickers" pranešė apie SS futbolo lygos pasikeitimą. Pažymėjo, kad Pabaltijai atstovai buvo įtraukti į aukštąją lygą.

Vasario 18 d. Squar Valley prasidėjo žiemos olimpiniai žaidimai. Slidėse daugiausiai pirmų vietų turėtų užimti šiaurės ir vidurio Europos kraštai. Greitaiame čiuožime — rusai, ledo ritulys — Kanada, ir dailusis čiuožymas — JAV.

SS futbolas pergyvena stiprią krizę. Pakėlę savo aukščiosios futbolo lygos komandų skaičių iki 22 (o ne 20 kaip esu rašęs), jie sudarė komitetą iš devynių asmenų, paskirdami Jokušiną pagrindiniu treneriu. Tačiau, kaip rašo Toronto Globe and Mail, didžiausia staigmena tenka laikyti pakvietimą G. Kačalino, kuris 1958 m. po nesėkmingo SS futbolo rinktinės pasirodymo pasaulio pirmenybėse Stockholme, buvo pašalintas iš trenerio pareigų. Grįžus iš Švedijos, buvo sudarytas penkių asmenų komitetas, pirmininkaujant B. Arkadjevui. Tačiau ir naujasis vadovas nieko gero neparodė, todėl ir nutarta vėl grįžti prie senų pavardžių, pavedant joms perorganizuoti SS futbolo gyvenimą.

Vokiečių Futbolo S-ga švenčia 60 m. sukaktį. Ta proga bus sužaistos tarpvalstybinės rungtynės kovo 23 d. Stuttgarte prieš Čilę, balandžio 27 — Portugaliją ir gegužės 11 d. — Airiją.

Mokytojai, norėdami įrodyti rūkymo kenksmingumą jaunuoliams, nutarė Gummersbacho (Vak. Vokietija) amatų mokykloje sužaisti rungtynes tarp "dūmą traukiančių" ir nerūkiančių. Laimėjo nerūkiojai 7:2.

CLEVELANDE ir apylinkėse

Vaidilos teatras stato naują dramą

Septintame Vaidilos teatro sezone matysime visiškai naują lietuvių dramatinę literatūrą Viktoro Mariūno 5 veiksmų dramą — MELAS ŠVENTYKLOJE.

Vaidiliečiai yra pačiame darbo ir kūrybos įkarštyje. Jau baigiamos gaminti dekoracijos, pritaikomi šviesų ir garsų efektams įrengimai. Daug valandų jau įdėta, bet dar daug naktų bus nemiegota, kol kovo 12 dien, šiuos savo darbo vaisius Vaidila atiduos žiūrovui.

Vaidiliečiai, scenos meno mėgėjai, su kiekvienu veikalui stumiasi į priekį savo patirtim, brendimu, meninės tiesos, naujų kelių ir formų ieškojimu. Suamžiumi Vaidila turtėja techninėmis priemonėmis, kurios labai daug padeda anapus rampos vykstančiam gyvenimui pavaizduoti. Ir šiame veikale tų naujų ir bandymų žiūrovui teks pamatyti.

Savajam žiūrovui vaidiliečiai skiria daug valandų, daug jėgų ir kantrybės, nes teatras yra jo nuosavybė. Kol žiūrovas šią nuosavybę puoselės, kol atvyks į salę jos darbo ir augimo stebėti, tol ši žiūrovo nuosavybė — teatras dirbs ir augs. Be žiūrovo ir jo moralės bei materialės paramos teatras negali gyventi ir žūsta.

Nedaug jau lietuviškų teatrinų grupių yra belikusių. Tai gi, dar palaikykime gyvuosius savo teatrus. Šį kartą nedaug tereikia: atvykime kovo mėn. 12 dien. į Slovėnų salę Melo Šventyklos dramos pasižiūrėti ir su savaisiais pabendrauti.

Šio veikalo turinys tinka ir gyvenimo metui. Daug apsimastymų, daug sielos virpėjimo ir sąžinės šaukimo. Po vaidinimo bus ir užkandžiai, Tai gi, svečiai galės paviešėti, susitikti, pabendrauti ir pakritikuoti...

Melo Šventykloje 1-sis veiksmas prasideda pantonima, kurios metu būtina viešiška salės tamsa ir tyla. O ir visas 1-sis veiksmas užtrunka vos 14 minučių. Jei žiūrovas truputį pavėluos, nebematys 1-jo veiksmo, o jo nemačiusieji sunkiau supras ir pačią dramą. Visa drama užtruks tik porą valandų o vienintelė pertrauka bus tik po trečiojo veiksmo.

Vaidila labai norėtų pradėti vaidinimą punktualiai, būtent: 7 v. vakaro. Jei jau žiūrovas būtų pasiryžęs į vaidinimą ateiti, gal jis pasistengtų ir neveluotų, tuo išvengdamas to garbės nekiliančio "lietuviško punktualumo" nario titulo.

Vaidilos teatras yra Jūsų. Tai gi, parodykite jam savininkišką nuoširdumą. Atvykite į vaidinimą visi. Visiems bus smagu ir naudinga, o vaidiliečiams dar ir didelė garbė ir paskatinimas dar didesniems ateities darbams. O jų Vaidila turi.

Vaidilos Teatro Administracija

• SLA 136 kuopos susirinkime išrinkta kuopos valdyba: pirmininkas — Vl. Braziulis, vicepirmininkas — V. Sakas, protokolų sekretorius — R. Schilleris, finansų sekretorius — K. Gaizutis, išdininkas — A. Šemeta, izdo globėjai — O. Schillerienė, P. Mikoliūnas ir V. Krivickas, daktaras kvotėjas — K. Pautienis ir tvarkos prižiūrėtojas — Pr. Alekna.

Kiek anksčiau pradėjo veikti, centro pakviestas energingas organizatorius — A. Dailidė.

Pirmame valdybos posėdyje — vasario 7 d. nutarta įvairiomis priemonėmis išjudinti "atšalusius" narius.

Be to valdyba pageidauja, kad didesnės kuopos narių skaičius dalyvaų kelių organizacijų drauge rengiamose mūsų darbstaui ir patyrymas nario St. Asevičiaus išleistuvėse vasario 23 d., Lietuvių salėje, jam aplėdžiant Clevelandą.

DIRVA

Nr. 22

1960 m. vasario 22 d.

KAS IR KUR?

• Vincas Kizlaitis, Dirvos bendradarbis ir talkininkas, įstojo į Vilties Draugiją su \$25.00 įnašu.

• Vasario 16 d. JAV senatas ir atstovų rūmai iškilmingai paminėjo 42 Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo sukaktį. Senate kalbėjo 17 senatorių, atstovų rūmuose 87 kongresmanai ir 7 patiekė pastabas kongreso rekordų knygoms.

Senate invokaciją skaitė kun. Benediktas Ganronas iš Ansonia, Conn. Po to sekė senatorių kalbos: Dodd iš Connecticut, Keatin iš New Yorko, Lyndon Johnson, Saltonstall iš Massachusetts, Lausche ir Young iš Ohio, Scott iš Pennsylvania, Long iš Hawaii, Bridges iš New Hampshire, Douglas ir Dirksen iš Illinois ir kt.

• Karolis ir Birutė Drungai, Dirvos bendradarbiai, gyveną Chicagoje, susilaukė dukters. Jie augina ir sūnų Mykolą.

• Solistė J. Liustikaitė iš Anglijos numato persikelti į Kanadą ir apsigyventi Hamiltone.

KVIEČIAM JAU NIEJ DAILININKAI

Akademikų Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius rengia jaunųjų dailininkų darbų parodą. Parodą globoja prof. Vytautas Jonynas. Visi jaunieji dailininkai kviečiami minimoje parodoje dalyvauti.

Paroda numatoma šių metų balandžio mėnesio pradžioje. Norintieji parodoje dalyvauti, prašomi ligi 1960 m. kovo 5 d. užsiregistruoti pas ASS New Yorko skyriaus pirmininką Vytautą Ramanauską: 104-29 89 Ave., Richmond Hill 18, N. Y. Tel. Virginia 6-0041.

Užsiregistravę gaus smulkesnių informacijų. Registravimasis neįpareigoja parodoje dalyvauti.

• Komunistams pradėjus organizuoti keliones į Lietuvą paaiškėjo, kad lėktuvu pasiekti Vilnių ir atgal kaštuoja apie \$700.00.

• Dainininkė A. Druktenytė vasario 15 d. laimėjo vidurvakarių valstybių dainininkų varžybose pirmą vietą ir \$1000 premiją. Ji yra gimusi ir augusi Chicagoje. Premija jai bus įteikta vasario 28 d.

Venezuelos lietuvaitė Edita Rednerytė, baigusi gailėstingųjų seselių mokyklą su geriausiais mokslo ir elgesio pažymiais. Nuotraukoje Edita su baigimo diplomu.

Hamiltono lietuvių žinios

Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo minėjimas įvyko vasario 14 d. Jis pradėtas iškilmingomis pamaldomis lietuvių parapijos bažnyčioje, dalyvaujant ir organizacijų vėliavoms. Pamaldas laikė ir pamokslą paskaitė kun. dr. J. Tadauskas, vietos parapijos klebonas. Mišių metu giedojų choras, ved. kun. Br. Jurkšo. Po pamaldų buvo Libera už visus žuvusius lietuvių karius — partizanus kovoje dėl Lietuvos laisvės.

Vakare, lietuvių kino salėje prarastas iškilmingas minėjimo aktas - koncertas, kurį atidarė vietos Bendruomenės pirm. J. Varanavičius. Paskaitą skaitė svečias iš Toronto J. Krališkasis, o meninę programos dalį išpildė vietos Auksas, pastatydamas pirmą veiksmą A. Škėmos dramatinės legendos "Živilė", Hamiltono tautinių šokių grupė, ved. kun. Br. Jurkšos. Minėjime dalyvavo per 650 asmenų.

Vasario 16 d. per Hamiltono CHML radijo stotį buvo duotas lietuviškas pusvalandis. Paskaitą anglų kalba skaitė radijo komentatorė E. Hyder, o lietuviškų dainų padainavo vietos lietuvių choras.

Naujos KL Bendruomenės Hamiltono apylinkių valdybos rinkimuose dalyvavo 344 asmenys, taigi be-

veik 50% turinčių teisę balsuoti. Balsų gavo ir į valdybą išrinkti: K. Mikšys — 275, G. Skripkutė — 228, Pr. Lesevičius — 199, Ign. Varnas — 178, Vac. Navickas — 177, J. Mikelėnas — 145, K. Lukoševičius — 138, H. Rimkevičius — 131, Butkevičius — 118, Alb. Rimkevičius — 109. Į R-jos K-ją išrinkta: J. Stonkus — 197, J. Kristolaitis — 184, V. Sakas — 176, G. Skaistys — 166, St. Mureika — 113. Apylinkės valdybą sudarys pirmi septyni asmenys (likę bus kandidatais). Revizijos Komisija susidės iš trijų asmenų.

Šeštosios Kanados Lietuvių Dienos Organizacinis Komitetas, iš gauto 2,122 dol. pelno, 500 dol. paskyrė Lietuvių Rašytojų D-jai, prašydamas, kad ši suma būtų įteikta Hamiltono lietuvių vardu mūsų rašytojui kaip premija, už geriausią 1959 m. veikalą. Rašytojų D-ja jau sudarė iš kanadičių rašytojų komisiją. Iškilmingas premijos įteikimas bus Hamiltone. K. B.

J. Kazlauskas income tax pareiškimus Dirvoje pildo kiekvieną šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 2 val. p. pietų. Taip pat pagal susitarimą. Šaukti RE 1-7222.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

ŠEIMOS DŽIAUGSMAS

Rūta ir Vytautas Stankai, tik susilaukė pirmagimio kūdikio-dukrelės. Vytautas Stankus, baigęs 1957 metis Illinois Universitetą, Politinių Mokslų Fakultetą, kurį laiko gyvena Melrose Park, Illinois. Čia gyvenamas aktyviai dalyvavo vietos lietuvių kultūrinėje veikloje, bu-

vo L. Bendruomenės apylinkės vicepirmininkas. Tik baigęs Illinois Universitetą, Chicago miesto šiaurinėje dalyje dirbo Boy's Clube, kurio tikslas yra kovoti su jaunimo savivaliavimu. Vėliau perėjo dirbti į Cook County Dpt. of Public Aid. Šios įstaigos viršininkų turi pilną pasitikėjimą ir yra vertinamas, kaip sąžiningas ir gabus tarnautojas. Rūta Juodsnukytė-Stankienė yra Vasario 16 Gimnazijos auklėtinė.

NEW YORK

PRIEMIMAS VASARIO 16-SIOS PROGA

Lietuvos generalinis konsulas J. Budrys ir Lietuvos Laisvės Komitetas, Vasario 16-os dienos proga New York'e suruošė priėmimą svetimų valstybių atstovams.

Vasario šešioliktoji diena reikšmė svetimiesiems trumpai apibūdino LLK pirm. V. Sidzikauskas.

Priėmimo dalyvavo Gvatemalos ambasadorius, Vak. Vokietijos gener. konsulas Federer, Kinijos, Estijos, Venezuelos, Ispanijos ir kiti generaliniai konsulai, B. Yarrow — Free Europe komiteto pirm., J. Leich — Director for Egzile Relations, visų devynių pavergtų tautų atstovai, Pabaltijo komitetų pirmininkai, min. Balabanof — liberalų unijos atstovas, min. Klimo draugas, Prochazka — krikščionių demokratų unijos pirm., profesinių sąjungų atstovas Michalak, Švedijos atstovas ir daug kitų.

New York'o didžiąją spaudą atstovavo lietuviams gerai pažįstamas vienas iš New York Times redaktorių Otto Tolishus. Savo atstovus buvo atsiuntę ir Journal American, Herald Tribune ir kiti laikraščiai bei žurnalai.

BUS MINIMA ŽALGIRIO MŪŠIO SUKAKTIS

Chicagoje įsikūrusi Lietuvių Istorijos Draugija plečia savo veiklą. Be leidžiamo žurnalo "Tautos Praeitis", kurio išėjo pernai pirmas numeris, paruoštas spaudai ir antras numeris. Numato ruošti visuomenei istorines paskaitas. Rudenį numato suruošti Žalgirio mūšio 550 metų sukakties minėjimą-akademiją su įdomia programa. Paskaitą sutiko skaityti istorikas prof. dr. Zenonas Ivinskis.

"PELKIŲ ŽIBURĖLIS" PRADĖJO 7-SIUS METUS

Chicagoje Šviesos Sambūrio skyrius per Margočio radiją sekmadieniais veda literatūrinę radijo valandėlę, kuri sausio 7 d. įžengė į septyniuosius metus.

Ši sezoną kas antras sekmadienis skiriamas jaunimui, kurį tvarko Dalia Sruogaitė-Bylaitienė, o suaugusiems skirtas programą tvarko santarietis Leonas Narbutis. Vasario 16-ją minėjo vasario 14 d., kurioje buvo skaitoma V. Krėvės Užkeikta merga. Skaitė rašyt. Birutė Pūkelevičiūtė.

SKAUTAI RUOŠIA KAZIUKO MUGĘ

Įėjo tradicijon Chicagoje skautų ruošiamai mugėi, kuri sutraukia šimtus svečių, net iš toliau atvykstančių. Ir šiomet tokia mugė ruošiamą vasario 28 d. Jaunimo Centro salėje, kur dalyvaus: Aušros Vartų, Juodkrantės, Kernavės, Baltijos jūros ir Lituanica tūntai bei Akademinis Skautų Sąjūdis.

Mielai VEBRŲ šeimai liūdesio valandoje, jų motinai, uošvei ir senelei

ELENAI VADOPALIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia ir drauge liūdi

Bartkų šeima

ELENAI VADOPALIENEI

mirus, dukterį ir žentą p. VĖBRUS, sūnų ir marčią p. VADOPALUS, anūkus ir giminės nuoširdžiai užjaučia

Ed. Balceris

DR. VYTAUTUI MELNYKUI,

jo mylimai motinai mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Birutė ir Gediminas Biskiai

Poniai JANINAI ŪSIENEI ir ponams PAULIUKONIAMS, jų brangiai motinai ir senelei

EMILIJAI GUISKIENEI

mirus, širdingai užjaučia

A. ir J. Kubiliūnai
T. ir J. Gaškai ir
V. ir V. Morkūnai

Mielai narei, poniai JANINAI ŪSIENEI ir ponams PAULIUKONIAMS, jų brangiai motinai ir senelei

ELENAI GUISKIENEI

mirus, širdingiausiai užuojautą reiškia

D. L. K. Birutės Draugija

Mielai Poniai JANINAI ŪSIENEI ir jos artimiesiems, brangiai motinai ir senelei

EMILIJAI GUISKIENEI

mirus, širdingą užuojautą reiškia

Irena ir Andrius Kuprevičiai

Trys Žagarės mokyklos mokiniai buvo sutarę 1950 metais, nežinint kur būtų, susitikti Vilniuje, Gedimino pilies papėdėje. Deja, likimas lėmė kitaip ir jie susitiko New York'e. Nuotraukoje iš kairės: Jonas Narvydas, Leonas Virbickas ir Kazys Buivydas.

Dirvos skaitytojai kviečiami atidaryti taupymo sąskaitas lietuvių vedamoj Taupymo Bendrovėj, kuri:

• moka 4% metinius dividendus (dividendai išmokami birželio 30 d. ir gruodžio 31 d.)

• apmoka visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavskas, Pres.